

Inhoudsopgave

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	2
0. Onderzoeksopzet en onderzoeksvragen	6
1. De effectiviteit van een regionale brandweer	9
2. De efficiëntie van de regionale brandweer	15
3. Een effectieve en efficiënte voortbrenging van integrale voorzieningen met betrekking tot Openbare Orde en Veiligheid	18
4. De regionalisering van de brandweer en de veiligheidsbeleving van de inwoners van de gemeente Brunssum	20
5. Conclusies en aanbevelingen	22
6. Samenstelling Rekenkamercommissie Brunssum	23

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Naar aanleiding van het voornemen de huidige Brandweerorganisatie voor Parkstad Limburg verder te regionaliseren tot op het niveau van geheel Zuid-Limburg en de komende besluitvorming over de regionalisering op 18 maart 2008 in de gemeenteraad van Brunssum, heeft de Rekenkamercommissie Brunssum besloten om, als onderdeel van haar jaarplan, een klein rekenkameronderzoek te entameren met betrekking tot dit vraagstuk. Doel van dit onderzoek is te komen tot een rekenkamerbrief waarin diverse argumenten met betrekking tot deze regionalisering worden aangegeven, die aan de orde kunnen zijn, indien deze regionalisering met de ogen van de burger en van diens vertegenwoordigers in de gemeenteraad wordt bekeken.

De centrale vragen die volgens de Rekenkamercommissie Brunssum in een Rekenkamerbrief met betrekking tot de regionalisering van de brandweer aan de orde kunnen komen zijn de volgende:

1. In welke mate draagt verdere regionalisering van de brandweer bij aan een effectievere brandweezorg, in termen van haar proactieve, preventie- en preparatietaken (ge oefendheid van het personeel, standaardisering van werkmethoden), repressie (branden blussen) en nazorg werkzaamheden en haar werkzaamheden in het kader van crisis- en rampenbestrijding.
2. In welke mate draagt verdere regionalisering van de brandweer bij aan een efficiëntere brandweezorg?
3. In welke mate draagt verdere regionalisering van de brandweer bij aan een effectieve en efficiënte productie van alle voorzieningen met betrekking tot Openbare Orde en Veiligheid, die in een gemeente te vinden zijn?
4. In welke mate draagt verdere regionalisering van de brandweer bij aan een betere veiligheidsbelevens van de inwoners van de gemeente Brunssum.
5. In welke mate kan informatie met betrekking tot de integrale veiligheidsbelevens van bewoners van Brunssum en de leefbaarheid van hun wijken niet ook door de burgers zelf worden ingebracht, in plaats van door grote organisaties, zodat tevens een directe wisselwerking ontstaat in behoeften en aanbod tussen deze burgers en de verzorgers van veiligheidsdiensten.

De vijf onderzoeksvragen kennen een glijdende schaal, waarbij aan de ene zijde van de schaal wordt gekeken naar de brandweezorg in specifieke zin door de effectiviteit en de efficiëntie van de brandweer

zelf centraal te stellen. Vervolgens worden de vragen steeds meer in een maatschappelijk perspectief getrokken, dat zich aan de andere zijde van de schaal bevindt. In dit maatschappelijk perspectief staan niet alleen de producten van de brandweer centraal, maar ook de effecten van de verschillende producten en diensten, inclusief de eigen inspanningen van de inwoners van Brunssum, van alle aanbieders van openbare veiligheidsdiensten op de veiligheidsbeleving van de burgers van de gemeente Brunssum.

Conclusies en aanbevelingen

Op basis van haar onderzoek naar de regionalisering van de brandweer in Zuid-Limburg en de effecten van deze regionalisering voor de inwoners van de gemeente Brunssum komt de Rekenkamercommissie Brunssum tot de volgende conclusies:

1. Regionalisering van de brandweer is geen verplichting, het gaat er om dat de brandweezorg efficiënt en effectief is in al haar taken. Maar omdat de organisatie van de brandweezorg niet voor iedere taak van deze brandweer anders kan worden vormgegeven, is regionalisering van de brandweer in de ogen van de Rekenkamercommissie Brunssum in eerste aanleg wel een goede zaak. Echter, het is voor haar ook vooral een gevoelskwestie, omdat echte effectiviteit, dat wil zeggen de wijze waarop de producten en diensten van de brandweer aansluiten bij de behoeften van de burger rondom veiligheid niet te meten zijn, of niet in kaart zijn gebracht.
2. De effectiviteit van de brandweezorg betreft eigenlijk meer dan het blussen van branden en de geoefendheid van het personeel. Het is zelfs meer dan de effectiviteit van de brandweerorganisatie zelf. De regionale brandweerorganisatie levert de producten en diensten waartoe zij geëquipeerd is, doch of deze ook daadwerkelijk aansluiten bij de behoeften van de burgers van een gemeente komt voort uit de wisselwerking tussen deze behoeften en de producten en diensten van de brandweer en haar zusterorganisaties in de zorg om veiligheid van de burger in haar leefomgeving. Het is daarbij de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad om zorg te dragen voor een transparante beleving van de veiligheid in de gemeente, en zorg van de regionale brandweer en andere veiligheidsdiensten om er voor de zorgen dat de producten en diensten geleverd worden, die invulling geven aan het optimale niveau van deze veiligheidsbeleving.
3. Uit de bedrijfskundige en bedrijfseconomische literatuur is bekend dat de efficiëntievoordelen die samenhangen met een grote mate van flexibiliteit (aandachtspunt 3 in paragraaf 2) betere resultaten hebben voor een regionale brandweer, gevolgd door de aspecten met betrekking tot standaardisering van processen (aandachtspunt 4 en 5). De overige aandachtspunten (bureaucratisering (1), en inkoopvoordelen (3) volgen op korte

afstand, doch zijn wel van ondergeschikt belang, als de efficiëntieaandachtspunten tegen elkaar afgewogen dienen te worden.

4. Door de regionalisering van de brandweer worden vraagstukken met betrekking tot de samenhang in beleid en uitvoering van de brandweezorg en andere veiligheidsdiensten ten opzichte van het gemeentelijk beleid en de lokale behoeften sterker zichtbaar. Waar in een situatie zonder regionalisering het vraagstuk zich toespitste op invulling van een juiste wijze van crisis- en rampenbestrijding, doet regionalisering haar licht schijnen op het 'gat' tussen behoefte van de burger en het aanbod van diensten rondom de beleving van veiligheid. Een 'gat' dat er feitelijk altijd geweest is, maar nu pas echt zichtbaar wordt.
5. De veiligheidsbeleving van inwoners van de gemeente Brunssum is permanent aanwezig, is onderwerp van verandering, en wordt met alle mogelijke communicatiemiddelen geuit. Doch wie of wat de verbinding tussen 'vraag' (behoeften) en 'aanbod' daadwerkelijk tot stand brengt, blijft een open vraag, waar ook een antwoord op gegeven dient te worden, wil het geheel ook samen sterker en beter zijn. Immers, veiligheidsdiensten als de regionale brandweer zijn niet in staat naast het aanbod ook de vraag (behoefte) aan veiligheid te omschrijven. Daar is in principe de burger en de gemeenteraad zelf voor verantwoordelijk.
6. Een integrale digitale veiligheidskaart is een belangrijk zelfbedieningsinstrument waarmee alle stakeholders van het veiligheidsbeleid in een gemeente invulling en uiting kunnen geven aan hun veiligheidsbehoeften. Een dergelijke kaart kanaliseert, integreert en maakt voor verschillende gebruikersgroepen de relevante informatie zichtbaar, en geeft daarmee vorm aan de samenwerking tussen burgers, de gemeente Brunssum (en andere gemeenten) en de veiligheidsdiensten met betrekking tot de veiligheid in de straat, de wijk, de gemeente en de regio.

Op basis van haar conclusies doet de Rekenkamercommissie Brunssum de volgende aanbevelingen.

1. Regionalisering van de brandweer is in eerste aanleg een goede zaak, omdat hiermee de effectiviteit van de brandweerorganisatie bij crisis- en rampenbestrijding wordt verbeterd.
2. Echte effectiviteit betreft het vraagstuk van de aansluiting van producten en diensten van de regionale brandweer bij de veiligheidsbeleving (behoefte aan veiligheid) van de inwoners van de gemeente Brunssum. Tussen deze 'vraag' naar en 'aanbod' van veiligheid bestaat een 'gat' dat door de regionalisering zichtbaarder is geworden. Om dit gat te dichten is het zaak vooral te werken aan de ontsluiting van de

veiligheidsbeleving van de burger, en zij ook de hedendaagse middelen te geven, deze veiligheidsbeleving te uiten.

3. Ten behoeve van een effectieve en efficiënte ontsluiting van alle informatie die kan bijdragen aan een digitale dekkingkaart is het raadzaam alle schaal- en vormvoordelen te bundelen in één kenniscentrum. Dit kenniscentrum Veiligheidsbeleving en -Informatie Zuid-Limburg kent door haar samenwerkingskarakter voor alle bewoners en gemeenteraden in de veiligheidsregio Zuid-Limburg een eigen cultuur, is gericht op dienstverlening naar haar klanten, en staat daardoor ook dichterbij haar bewoners. Dichter dan een brandweerorganisatie wellicht zelf ooit kan.

0. Onderzoeksopzet en onderzoeksvragen

Naar aanleiding van het voornemen de huidige Brandweerorganisatie voor Parkstad Limburg verder te regionaliseren tot op het niveau van geheel Zuid-Limburg en de komende besluitvorming over de regionalisering op 18 maart 2008 in de gemeenteraad van Brunssum, heeft de Rekenkamercommissie Brunssum in haar jaarplan besloten om een klein rekenkameronderzoek te entameren met betrekking tot deze regionalisering. Doel van dit onderzoek is te komen tot een rekenkamerbrief waarin diverse argumenten met betrekking tot deze regionalisering worden aangegeven, die aan de orde kunnen zijn, indien deze regionalisering met de ogen van de burger en diens vertegenwoordigers in de gemeenteraad wordt bekeken.

Een rekenkamerbrief is een publicatie van de rekenkamercommissie Brunssum, waarin zij in een relatief korte tijdspanne, in een relatief klein rapport, diverse aspecten met betrekking tot de effectiviteit en efficiëntie van een bepaald onderwerp aansnijdt zonder dat zij pretendeert helemaal volledig te zijn. Zij geeft echter wel een wijze van denken aan, die voor een individueel raadslid van de gemeente Brunssum richting kan geven aan de inhoud van haar controlerende taak.

Belangrijke leidraad voor de beschouwing van het onderzoek naar de regionalisering van de brandweer is de behoefte van de burger in de gemeente Brunssum te kunnen genieten van (collectieve) voorzieningen als “Openbare Orde en Veiligheid”, waaronder diensten vallen, zoals crisisbeheersing en rampenbestrijding, brandweezorg, geneeskundige hulp en politiezorg. Een aantal van deze diensten wordt door de gemeente Brunssum zelf verzorgd voor haar burgers, maar voor een groot aantal van deze diensten, kent de gemeente Brunssum een inkooprelatie met specifieke partners, zoals de Politie Limburg-Zuid, de Brandweer Parkstad-Limburg, de Regionale Brandweer en de GHOR-Zuid-Limburg. Deze inkooprelaties zijn van een bijzondere aard, omdat het in sommige gevallen zo is, dat de burgers van de gemeente Brunssum wel van deze voorziening kunnen genieten, maar er niet rechtstreeks voor betalen, of er over kunnen beslissen. In andere gevallen is die relatie precies omgekeerd, dat wil zeggen zij kunnen beslissingen nemen over bijvoorbeeld het budget van de brandweer, doch over de kwaliteit van de diensten zijn heel veel zaken al voor de gemeenteraad en haar burgers georganiseerd zonder dat zij daar veel invloed op schijnen te hebben. Bijvoorbeeld omdat het vrij lastig is de behoeften van de burger met betrekking tot het thema veiligheid op een juiste wijze onder woorden te brengen, of vorm te geven aan iets als een veiligheidsbeleving.

De regionalisering van de verschillende hulpdiensten is reeds lange tijd aan de gang, en ook in het geval van de regionalisering van de brandweer is die ontwikkelingsrichting schijnbaar onoverkomelijk.

De centrale vragen die volgens de Rekenkamercommissie Brunssum in een Rekenkamerbrief met betrekking tot de regionalisering van de brandweer aan de orde kunnen komen zijn de volgende:

1. In welke mate draagt verdere regionalisering van de brandweer bij aan een effectievere brandweezorg, in termen van haar pro-actieve, en preventie- en preparatie taken (geoefendheid van het personeel, standaardisering van werkmethoden), repressie (branden blussen) en nazorg werkzaamheden en haar werkzaamheden in het kader van crisis- en rampenbestrijding.
2. In welke mate draagt verdere regionalisering van de brandweer bij aan een efficiëntere brandweezorg?

Dat wil zeggen, in welke mate worden de middelen die zijn toegekend aan de brandweer op een zodanig wijze besteed, dat zij leidt tot een zo hoog mogelijke brandweezorg in termen van kwantiteit en kwaliteit. Of omgekeerd geredeneerd, tegen welke minimale kosten kan een vaststaand niveau van brandweezorg worden gerealiseerd.

3. In welke mate draagt verdere regionalisering van de brandweer bij aan een effectieve en efficiënte voortbrenging van alle voorzieningen met betrekking tot Openbare Orde en Veiligheid, die in een gemeente te vinden zijn?

Bij deze vraag wordt de brandweezorg en haar verschillende diensten geplaatst in het perspectief van alle verschillende producten en diensten, die door de samenwerkende partners in de veiligheids-keten van een gemeente, zoals de politie, de GHOR, en de gemeente Brunssum zelf worden verzorgd.

4. In welke mate draagt verdere regionalisering van de brandweer bij aan betere veiligheidsbeleving van de inwoners van de gemeente Brunssum.

Bij deze vraag wordt dus niet gekeken naar de efficiëntie van de brandweezorg, of de effectieve en efficiënte wijze van samenwerking tussen de verschillende aanbieder van veiligheidsdiensten, maar wordt vanuit het burgerperspectief gekeken naar de beleving van de kwantiteit en de kwaliteit van deze diensten, die steeds meer door grote(re) organisaties voor hen wordt verzorgd. Een belangrijke vraag, omdat het niet de brandweerorganisatie is die de behoeften aan veiligheid in een gemeente bepaalt, maar de bewoners van een gemeente zelf, of haar vertegenwoordigers in de gemeenteraad.

5. In welke mate kan informatie met betrekking tot de integrale veiligheidsbeleving van bewoners van Brunssum en de leefbaarheid van hun wijken niet ook door de bewoners zelf worden ingebracht, in plaats van door grote organisaties, zodat

tevens een wisselwerking ontstaat in behoeften en aanbod tussen deze burgers en de verzorgers van veiligheidsdiensten.

De vijf onderzoeksvragen kennen een glijdende schaal, waarbij aan de ene zijde van de schaal wordt gekeken naar de brandweezorg in specifieke zin door de effectiviteit en de efficiëntie van de brandweer zelf centraal te stellen. Vervolgens worden deze vragen steeds in een maatschappelijk perspectief getrokken, dat zich aan de andere zijde van de schaal bevindt. In dit maatschappelijk perspectief staan niet alleen de producten van de brandweer centraal, maar naast de behoeften van de burgers aan veiligheid en hun veiligheidsbeleving, ook de effecten van de verschillende producten en diensten, op de veiligheidsbeleving van de burgers van de gemeente Brunssum.

1. De effectiviteit van een regionale brandweer

In de verschillende documenten die over de regionalisering van de brandweer in Zuid-Limburg zijn geschreven is de vraag met betrekking tot de effectiviteit van de regionale brandweerorganisatie zeer uitgebreid aan de orde gekomen. Ook uit wetenschappelijke bronnen blijkt dat regionalisering van de brandweerorganisatie in het huidige tijdsgewricht een aantal voordelen kent, en dat niet alleen omdat alleen een grotere organisatie de schaalgrootte heeft om effectief bij grote rampen en crisissituaties op te treden, zoals wel eens beluisterd kan worden in de woorden van de Minister van Binnenlandse Zaken. Met name aan de kant van de preparatie van de brandweezorg, dat wil zeggen de geoefendheid van de brandweer, de beschikbaarheid van personeel, maar vooral ook een eenduidige manier van werken, kan de brandweer een zodanige slagkracht geven, dat er niet alleen effectief wordt gehandeld, maar vooral ook efficiënt.

Belangrijke voorwaarde voor een effectieve slagkracht is het bezit van één gemeenschappelijke vorm van communicatie, waaronder een gemeenschappelijke meldkamer (met samenwerkingspartners) en een eenduidige regie door een regionale commandant. Vergelijk deze vorm van slagkracht met de gevechtskracht die een legereenheid in korte tijd dient te realiseren. Met name op het gebied van de bestrijding van crises en rampen is een vergelijkbare bevelsstructuur zeer effectief. De regionaal commandant in "oorlogstijd" dient ook de commandant in "vredestijd" te zijn om eenheid in aansturing, opleiding, training en materiaal te krijgen.

Rampenbestrijding is dan ook niets meer en niets minder dan 'operationele en bestuurlijke multidisciplinaire aansturing van de aanpak van grootschalig incident, ramp of crisis'. Vroeger startte de ramp formeel pas wanneer er een rampenverklaring door de burgemeester was afgegeven. Dat hield in dat gezamenlijk optreden noodzakelijk was en op last van de burgemeester werd opgestart. Nu gaat dat allemaal veel soepeler door gestructureerde opschaling en fasering daarvan in operationeel en bestuurlijk optreden (dit heet de grip-fasering). Dit samenwerken, afstemmen en coördineren gaat kennelijk nog onvoldoende, volgens de Minister van Binnenlandse Zaken en daardoor is er de nadrukkelijke wens de brandweer, evenals de andere organisaties in het veiligheidsdomein ook te regionaliseren. Deze opschaling is echter geen verplichting, het gaat er om dat de brandweezorg efficiënt en effectief is in al haar taken. Niet alle taken van de brandweer zijn gebaat bij regionalisering. Maar omdat de organisatie van de brandweezorg niet voor iedere taak anders kan worden vormgegeven, is regionalisering van de brandweer in de ogen van de Rekenkamercommissie Brunssum in eerste aanleg wel een goede zaak.

Echter, hoe weten we nu dat een dergelijke regionale organisatie ook daadwerkelijk effectief is. Hoe meten we de prestaties van de brandweer? Is dit in termen van hoeveelheden incidenten, de uitruktijd van de brandweer bij een calamiteit, bespaarde levens, of gaat het ook om de indruk van de inwoners van de gemeente Brunssum zelf, waar het gaat om haar eigen veiligheidsbeleving. En hoe kunnen de financiële lasten van een regionale organisatie beheerst worden? Daar zijn de verschillende documenten met betrekking tot de regionalisering van de Brandweer Zuid-Limburg veel minder expliciet over.

Natuurlijk is het opportuun om zich te kunnen voorstellen dat een grotere slagkracht van de brandweer leidt tot een sneller handelen en daardoor leidt tot maatschappelijke baten in termen van bespaarde mensenlevens en een lagere brandschade aan huizen, bedrijven en andere waardevolle zaken die weerloos zijn bij een brand of calamiteit.

Maar is dit wel te meten? En wat is er bekend over de prestaties van de brandweer? De documenten met betrekking tot de regionalisering spreken er vrijwel niet over, de wetenschappelijke literatuur geeft ook niet veel inzicht, en ook in de mondelinge toelichting op de regionalisering van de brandweer, sprak de commandant van de huidige regionale brandweer slechts in termen van te realiseren producten, in plaats van in termen van te bereiken resultaten of bespaarde schade, en dan zelfs nog op een termijn van een jaar of vier à vijf, waarin een reële productbegroting te verwachten is. Zij zal ongetwijfeld komen met een lijstje van gebluste branden, bijstand bij ongevallen, verrichte controles en uitrukken die tevergeefs zijn geweest. En dan nog blijft de vraag of de geleverde producten en diensten aansluiten bij de veiligheidsbeleving van de inwoners van de gemeente Brunssum. En dat zij wellicht niets weet over de prestaties van de brandweer in haar eigen gemeente, of de aansluiting van deze prestaties bij de veiligheidbeleving van de burger is niet iets wat alleen de gemeenteraad van Brunssum aangaat.

Achtergrondbox 1

Gemeenten onwetend over brandweer (Uit: Binnenlands Bestuur 12/02/2007)

Meer dan de helft van de gemeenten heeft geen of beperkt zicht op de prestaties van de brandweer. Het merendeel weet niet hoe vaak de brandweer uitrukt en hebben geen actuele betrouwbare informatie over het functioneren. Het college van burgemeester en wethouders kan daardoor niet goed sturen en de gemeenteraad kan niet controleren. Dat blijkt uit het rapport 'Bestuurlijke aansturing van de brandweezorg' dat minister Johan Remkes van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer, colleges van B&W en alle gemeenteraden in het land heeft gestuurd. Het thema brandweezorg blijkt niet hoog op de politieke agenda te staan en daardoor komt de kwaliteit van de brandweezorg maar weinig aan de orde in raadsvergaderingen. De informatie die wel bij de gemeenteraad terechtkomt is vaak summier gaat vooral over de kosten. De prestaties zijn daaruit niet af te lezen.

Een beslissing met betrekking tot de instemming van de regionalisering van de brandweer is in termen van een effectieve oplossing, dan ook vooral een gevoelskwestie op dit moment. Ook voor de rekenmeesters van de Rekenkamercommissie Brunssum. Weliswaar is hen de financiële kaders bekend van de regionalisering, doch of een regionalisering van de brandweer ook zal leiden tot een betere afstemming van het aanbod van de brandweer bij de behoeften van de burgers, is ook voor hen een vraagstuk. Hun gevoel is dat het vanuit een oogpunt van effectiviteit verstandig is de gemeenteraad van Brunssum te adviseren mee te gaan in deze regionaliseringslag van de brandweer, doch zij zullen het vervolg van deze rekenkamer-brief ook gebruiken om dit gevoel beter te onderbouwen, vanuit het gezichtspunt van de burger.

Belangrijk aanknopingspunt voor de zichtbaarheid van het gevoel voor een effectieve brandweer is de digitale dekkingskaart, zoals die in de Provincie Drenthe is ontwikkeld. De digitale dekkingskaart geeft door middel van een stoplichtenmethode met verschillende kleuren inzicht of zaken in orde, aanvaardbaar, matig of onvoldoende geregeld zijn. In deze kaart is de mate van onveiligheid op object-niveau (ziekenhuizen, LPG-stations, scholen etc.) vastgelegd, waardoor de gebruiker van de kaart kan inzoomen op deze objecten en informatie kan opvragen. Bestuurders krijgen door de kaart inzicht in de bestuurlijke risico's die ze lopen, als ze de fysieke en externe veiligheid niet goed hebben geregeld.

Uitwerking van een dergelijke kaart voor Brunssum (en eigenlijk voor de rest van Zuid-Limburg) geeft in één oogopslag waar het in Brunssum wat betreft brandweezorg en crisisbestrijding om zou kunnen gaan. Dit is op provinciaal niveau zichtbaar gemaakt op de website <http://risicokaart.limburg.nl/>. Deze kaart is een basis voor het veiligheidsgevoel van de burger en een nader inzicht in de doelen waar de regionale brandweer in Brunssum voor kan staan, doch heeft bij lange na niet dat informatiegehalte dat de dekkingskaart in de Provincie Drenthe heeft. De risicokaart geeft wel een eerste invulling aan twee van de speerpunten ter verbeteringen van de brandweer-organisatie in Zuid-Limburg, zoals is beschreven in het document "Brandweer Zuid-Limburg, Overdrachtsdocument Gemeente Brunssum", namelijk de punten in paragraaf 1.2. waar gesproken wordt over "het bundelen van kennis, kunde, en slagkracht waardoor een kritische massa ontstaat waarmee de noodzakelijke innovaties binnen de brandweer kunnen worden doorgevoerd" en "de ondersteuning van en informatievoorziening naar het bestuur".

Achtergrondbox 2: Digitale dekkingskaart in Drenthe

(uit: Binnenlands Bestuur 02/03/07)

Waarnemend regionaal brandweercommandant Fred Heerink: 'We hebben ons gericht op alle kwetsbare objecten van de risicokaart zoals ziekenhuizen, scholen, LPG-stations. De factoren zijn gewogen en gerelateerd aan de schakels van de veiligheidsketen, pro-actie, preventie, preparatie en repressie. (...)

Heerink: 'Wij zijn als brandweer slecht in staat onze bestuurders te helpen keuzes te maken. We kunnen hele boekwerken maken, maar daar neem je geen besluiten op. Negen van de tien van de besluiten worden genomen op basis van wat in de krant staat of wat de onderbuik zegt. Met deze kaart kunnen bestuurders op grond van goede informatie beslissingen nemen. (...)

'Volgens Heerink kan de dekkingskaart ook veel verder gaan dan de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) van de brandweer verlangt. De reden dat veel gemeenten nu nog onvoldoende geïnformeerd zijn door de brandweer, ligt volgens hem aan de moeilijkheid om vaktechnische informatie op eenvoudige wijze over te brengen op bestuurders. (...)

Burgemeester Willem Urlings (CDA) van Hoogeveen is blij met de digitale dekkingskaart voor het bestuur. 'Er liggen in het gemeentehuis stapels informatie. Dat is één van onze problemen. De bestuurlijke informatie moet veel beter worden geschift. Dat doet deze kaart. In één oogopslag zie ik knelpunten waarover ik informatie kan opvragen. Een simpel voorbeeld: uit de bestuurlijke dekkingskaart blijkt dat een gemeentegebouw geen gebruiksvergunning heeft. Dat ligt politiek en maatschappelijk gevoelig. (...)

Wat blijkt? De verbouwing van dat pand is twee jaar uitgesteld. Wacht ik of moet ik ervoor zorgen dat die vergunning wordt verwerkt? De enige vraag die je je als bestuurder moet stellen is: vind ik het politiek verantwoord of niet?' Een burgemeester die niet naar onveilige brandsituaties in zijn gemeente heeft gekeken, speelt met zijn politieke loopbaan. Urlings: 'Je wordt in dit land afgerekend op de vraag of je in redelijkheid tot afwegingen bent gekomen. Het wordt je kwalijk genomen als je geen afwegingen maakt. Met deze kaart kun je die afwegingen maken.' Urlings zou er een groot voorstander van zijn als alle gemeenten in Drenthe en later het hele land over een bestuurlijke dekkingskaart zouden beschikken. 'Deze kaart zet een manier van denken op gang die wij in dit land node ontberen.

Een stapje verder betreft niet alleen de invulling van de digitale dekkingskaart met gegevens uit de brandweezorg, maar ook met die informatie van de andere partners in de veiligheidsregio, zodat de digitale dekkingskaart een integraal veiligheidskarakter krijgt. Bijvoorbeeld met de gegevens van de wijkveiligheidscan die onlangs in Brunssum is gemaakt.

Nog weer een stap verder is de openstelling van een specifieke versie van deze integrale kaart voor de burgers, zodat zij weten wat er speelt in hun gemeente, en onzekerheden met betrekking tot deze veiligheidsbeleving transparant en hanteerbaar gemaakt kunnen worden. En tenslotte kan een dergelijke kaart niet alleen gevuld worden met informatie van de verschillende instanties, maar ook “online” door de burger zelf, waardoor hij of zij zelf meewerkt aan het leefbaarheids- en veiligheidsgevoel van zijn of haar straat en wijk. Een dankbare bron aan informatie voor iedere bestuurder. Want een beslissing te moeten nemen op basis van onderbuikgevoelens of de krant is voor iedere bestuurder, of het nu van de gemeente Brunssum of van een veiligheidsinstantie is, eigenlijk de omgekeerde wereld.

Met andere woorden: de effectiviteit van de brandweezorg betreft meer dan het blussen van branden en de geoefendheid van het personeel. Het is zelfs meer dan de effectiviteit van de brandweerorganisatie zelf. Zij levert de producten en diensten waartoe zij geëquipeerd is, doch of deze producten en diensten ook daadwerkelijk aansluiten bij de behoeften van de burgers van een gemeente komt voort uit de wisselwerking tussen deze behoeften en de producten en diensten van de brandweer en haar zusterorganisaties in de zorg om veiligheid van de burger in haar leefomgeving. De veiligheidsbeleving van de burgers is echter niet de primaire verantwoordelijkheid van de commandanten van politie of de (regionale) brandweer. Dat is de burger zelf en deze dient dan ook ondersteunt te worden bij de mogelijkheden deze veiligheidsbeleving in zijn eigen leefwereld te uiten, zodat ook een gemeenteraad kan aangegeven, wat zij van een brandweer verlangt. Nu kan zij dit slechts mondjesmaat.

Voor de regionale brandweer betekent dit dat zij haar werkzaamheden, haar producten en diensten, mede beziet met de ogen van de burger. Op deze wijze is zij wellicht in staat informatie te verstrekken of te delen met de burger, waardoor de veiligheidsbeleving van de burger tevens een onderdeel wordt van de integrale brandweezorg. Of te wel: niet slechts denken in termen van producten, maar vooral ook in termen van maatschappelijke effecten, waardoor de band tussen de brandweerorganisatie en de burger, die door regionalisering van de brandweer relatief losser is geworden, weer wordt aangetrokken. En als dit niet past in de cultuur van een regionale brandweer, dan is het wellicht verstandig dit aspect van brandweezorg samen met gemeenten en anders veiligheidspartners in de veiligheidsregio te bundelen. Bijvoorbeeld in een intermediair instituut, die dit voor de burgers van Zuid-Limburg en de gemeenteraden van de 19 gemeenten organiseert en beheert, zodat een regionale brandweer en de andere partners weet wat de behoeften van de burger daadwerkelijk zijn. Nu is dit veel minder het geval, waardoor de aansluiting tussen vraag en aanbod naar de producten en diensten van een regionale brandweer ook niet duidelijk zijn. En dit laatste heeft het risico dat een brandweerorganisatie zijn eigen doelen gaat bepalen en de financiële houdbaarheid van een regionale brandweerorganisatie kwetsbaar of steeds duurder wordt.

De gedachte van de Rekenkamercommissie Brunssum aan een dergelijk Kenniscentrum Veiligheidsbeleving en -Informatie Zuid-Limburg gaat wellicht wat ver, maar zij wenst met deze gedachte de aanbeveling onder de aandacht van de Raad te brengen, dat het bundelen van deze krachten op dit terrein niet alleen kan zorgen voor een echt inzicht in de prestaties van de regionale brandweer, politie, GGD, GHOR en leefbaarheid, maar dat het bovendien een zeer effectieve en efficiënte wijze van uitvoering is, dit op deze wijze te organiseren. Zo heeft het verzamelen van alle gegevens voor de wijkveiligheidscans in Brunssum zeer veel tijd en moeite gekost. Het product mag er dan ook zijn, maar de vraag is of dit in de toekomst ook op een andere wijze georganiseerd kan worden, zodat meer vliegen in één klap geslagen kunnen worden. Inclusief de vraag of dit voor de burgers op deze wijze moet worden gedaan, of dat hier ook het recept van zelfbediening aan de orde kan komen. Vergelijk het met de ontwikkeling van de oude kruidenierswinkels naar een zelfbedieningssupermarkt. Eerst allemaal eigen 'toko's' met een eigen commandant die bepaalde welke kwaliteit in het zakje werd gedaan. Nu een gezamenlijke organisatie, waarin de keuze van de klant voorop staat, en de zaken voor de klant worden neergezet. Doch de klant dient wel zelf in actie te komen, voor diens eigen veiligheidsresultaten.

De huidige internet- en communicatietechnologie geeft de burger wat betreft haar veiligheidsbelevingen en - uitingen aan de ene kant alle mogelijkheden haar mening te geven over de gebeurtenissen van alle dag, inclusief de prestaties van politie en brandweer. Doch deze zelfde internet- en communicatietechnologie wordt voor de eigen veiligheidsbeleving in het algemeen vrijwel niet gebruikt. Dat kan in de samenleving en in de media een onevenwichtig beeld geven tussen de behoefte aan veiligheid van de burger en de werkelijkheid die hij of zij dagelijks ervaart. Een evenwicht dat hersteld zou kunnen worden door de burger ook de mogelijkheid te geven haar behoeften aan veiligheid (en leefbaarheid) zelf te kunnen uiten. Anders blijft de situatie bestaan dat bestuurders, zoals eerder in de Provincie Drenthe, hun beslissingen in negen van de tien gevallen dienen te nemen op basis van onderbuikgevoelens of plotselinge berichten in de media. En waarom zou dat anders zijn in Zuid-Limburg en de gemeente Brunssum.

2. De efficiëntie van de regionale brandweer

In de vorige paragraaf hebben we stil gestaan bij de effectiviteit van de regionale brandweer. Effectiviteit hebben we hier opgevat als de mate waarin de geproduceerde producten en diensten aansluiten bij de behoefte van de klanten, zoals in dit geval bij de inwoners van de gemeente Brunssum. Efficiëntie betreft het vraagstuk van de hoeveelheid middelen die nodig zijn om een bepaald product of een bepaalde dienst te leveren. Met andere woorden de verhoudingen tussen de “output” en de “input”. Op dit terrein is veel meer bekend dan de effectiviteit van een regionale brandweer, en de uitwerking van een productbegroting met de daaraan gekoppelde kosten per product is een belangrijke graadmeter om te weten in welke mate de productie van de regionale brandweer efficiënt is. Achtereenvolgende berekeningen over meerdere jaren of de vergelijking met andere korpsen kunnen laten zien wat de efficiëntie van de regionale brandweer Zuid-Limburg kan zijn. Echter deze benchmark-onderzoeken tussen korpsen moeten altijd met de nodige voorzichtigheid beschouwd worden. Niet alle regio's zijn met elkaar vergelijkbaar, doch een zeker inzicht zullen de kengetallen die uit deze vergelijking volgen wel geven.

Met name bij de bespreking van de jaarrekening, het regionale jaarverslag en de product- of programmabegroting van de regionale brandweer, zoals deze ieder jaar voor 1 april besproken dienen te worden, is het zaak dat er door de bestuursleden van de gemeenschappelijke regeling aandacht wordt besteed of dergelijke vergelijkingen standaard zijn opgenomen bij de verschillende jaarstukken. Dan nog is er de vraag of bestuurders of vertegenwoordigers grip kunnen krijgen op autonome technocratische processen, die zich bij een grote organisatie als een regionale brandweer voordoen. Zeker als deze steeds verder op afstand is geplaatst van de dagelijkse werkzaamheden. Niettemin zijn er door de regionalisering een aantal ontwikkelingen te verwachten, die effect kunnen hebben op de efficiëntie van een brandweer. Deze zijn (onder meer):

1. De verhouding direct productief personeel en het personeel dat indirect productief is. Direct productief wil zeggen gerelateerd aan de verschillende producten die bij de brandweerszorg onderscheiden kunnen worden in termen van pro-actie, preventie, preparatie, repressie, nazorg en crisisbestrijding. Dus niet alleen maar het aantal brandweermannen op de brandweerwagons, die productief zijn. Grote organisaties hebben nogal de neiging om in de indirecte sfeer te groeien met allerlei producten en diensten die niet direct te relateren zijn aan de primaire doelstellingen en de behoeften van de burger. Deze verhouding is een aandachtspunt bij het vergroten en verder op afstand plaatsen van een organisatie, dat samengevat zou kunnen worden in een kengetal.

2. De mate waarin het personeel flexibel inzetbaar is, inclusief de inzetbaarheid van vrijwilligers over de gehele regio. Naarmate dit kengetal stijgt, leidt dit automatisch tot een verhoogde efficiëntie van de gehele organisatie, hetzij in termen van minder kosten, hetzij in termen van meer producten en diensten. Ook dit gegeven is vergelijkbaar, indien het geheel wordt samengevat in termen van een kengetal hiervoor.

Achtergrondbox 3: Vrijwilligers (uit: *Binnenlands Bestuur* 21/12/2007)
Gesprekken met vrijwilligers in Rotterdam-Rijnmond, de regio die vorig jaar in een keer geheel is geregionaliseerd, sterken Ter Horst in de opvatting dat regionalisering voor vrijwilligers geen bedreiging is. 'In het begin vond men daar regionalisering eng. Nu zeggen ze dat het heel gunstig is uitpakkt: ze hebben meer tijd voor opleiding en training.' Regionalisering biedt ook voordelen voor het probleem dat steeds meer vrijwilligers door hun werk niet meer dicht bij de kazerne zitten. 'Binnen een regio is het veel gemakkelijker te organiseren dat je vrijwilligers vanaf hun werk toch kunt inzetten. Als ze thuis zijn, inzetten vanuit kazerne x en als ze op het werk zijn vanuit kazerne y kan binnen een regio. Dat is het toppunt van flexibiliteit.'

3. De mate waarin het collectief inkopen van voertuigen en andere hulpmiddelen leidt tot lagere kosten vergeleken met de aankopen van andere korpsen. Hierbij dienen de meerkosten van een collectieve inkoop en de besparingen door de collectieve inkoop tegenover elkaar gezet te worden.

Achtergrondbox 4: Brandweer bespaart met gezamenlijke inkoop, Uit *Binnenlands Bestuur*, 20/09/05
Bij een collectieve inkoop is er enerzijds sprake van meerkosten met betrekking tot de Europese aanbesteding van brandweervoertuigen. Deze kosten hebben betrekking op een bestek, de aanbesteding moet gemeld worden bij de EU, en juristen dienen te bekijken of de aanbesteding volgens de regels verloopt. Doch de aanbesteding zelf is 5 tot 8 procent goedkoper, dan in het geval van een enkelvoudige aanbesteding.

4. Het succesvol gebruiken van een gemeenschappelijke meldkamer is een indicator voor de vermindering van alle coördinatiekosten die met de levering van veiligheidsdiensten (brandweezorg) te maken hebben. Het is niet alleen een vermindering van deze vorm van 'transactiekosten' die hier centraal staan bij een voorval of calamiteit, maar ook de mate waarin de hulpverlening langdurig kan worden volgehouden, door een efficiënt gebruik van alle middelen over de tijd. Transactiekosten zijn alle menselijke inspanningen en de kosten van hulpmiddelen (materiaal, handboeken, referentiekaders en regelgeving), die er voor zorgen dat (brandweer)teams gemotiveerd zijn en in onderlinge samenwerking effectief aan

de slag gaan. Belangrijkste voorbeelden van dergelijke kosten zijn de kosten van bevelvoering door de commandant en de exploitatie van het alarmeringssysteem C2000 en het nieuwe meldkamersysteem, die in gezamenlijkheid gebruikt worden binnen de veiligheidsregio.

5. De uitruktijden van de brandweer. De wettelijke norm met betrekking tot het uitrukken van de brandweer bedraagt 8 minuten. In een stedelijke omgeving, zoals Brunssum, bedraagt de uitruktijd met haar beroepsbrandweer op de eerste tankspuit, vaak zelfs minder dan 1 minuut. Dit is een belangrijke indicator van de efficiëntie van de brandweer, omdat het laat zien hoe snel de door oefening verkregen vaardigheden in de praktijk kunnen worden toegepast. Zeker als dit gecombineerd kan worden met operationele efficiëntie aspecten, zoals de bemanning van een tankspuit met 4 brandweerlieden in plaats van 6.

Uit de bedrijfskundige en bedrijfseconomische literatuur is bekend dat de efficiëntievoordelen die samenhangen met een grote mate van flexibiliteit (aandachtspunt 3) de beste resultaten hebben, gevolgd door de aspecten met betrekking tot standaardisering van processen (aandachtspunt 4 en 5). De overige aandachtspunten (bureaucratisering (1), en inkoopvoordelen (3) volgen op korte afstand, en zijn van ondergeschikt belang, als de efficiëntie-aandachtspunten tegen elkaar afgewogen dienen te worden.

3. Een effectieve en efficiënte voortbrenging van de integrale voorzieningen met betrekking tot Openbare Orde en Veiligheid

In deze paragraaf wordt de (regionale) brandweezorg geplaatst in het integrale plaatje van alle voorzieningen met betrekking tot Openbare Orde en Veiligheid in een gemeente. Een belangrijk plaatje, zoals we eerder bij de bespreking van de effectiviteit van de brandweer hebben gezien. Namelijk één waarin de belangrijke argumenten voor regionalisering, de nadere samenwerking en coördinatie met rampen- en crisisbestrijding tussen de verschillende aanbieders van veiligheidsdiensten, samenkomen. In het bijzonder speelt hier de aanwezigheid van een gemeenschappelijke meldkamer, en de daaraan gekoppelde werkwijzen, een belangrijke rol bij het realiseren van de gemeenschappelijke effectiviteit. Bij gezamenlijk optreden van brandweer, politie en medische hulpdiensten gaat het om de samenwerking met betrekking tot de volgende onderwerpen:

1. Bestrijding van incidenten met gevaarlijke stoffen
2. Slachtofferzorg (Redding, Geneeskundige en geestelijke zorg, Registratie en informatie, Identificeren, Uitvaart
3. Bevolkingszorg (Waarschuwen bevolking, Evacuatie, Afzetten, Opvang en verzorging, Primaire levensbehoeften etc.)
4. Voorlichting/Communicatie (Pers- en publieksinformatie op alle niveau's).

Deze vorm van samenwerking is één kant van de medaille, en kenmerkt zich door de samenwerking van professionele diensten in het geval van een calamiteit (repressie en rampenbestrijding) en is vooral gericht op veiligheid. Doch ook aan de preventie- en preparatiezijde is samenwerking belangrijk, al gaat het hier dan vooral om de samenwerking tussen de brandweer en de gemeente met betrekking tot het adviseren bij bouwplannen en vergunningen en handhaven van de brandveiligheid. Dit werk vindt op lokaal niveau plaats, samen met andere gemeentelijke diensten die oog hebben voor andere lokale gemeentelijke aspecten, zoals bouwen en wonen, monumentenzorg, bereikbaarheid en leefbaarheid. Met name in kleinere gemeenten was deze integratie van taken vroeger vaak bij één persoon belegd, bijvoorbeeld in de gecombineerde functie van hoofd van de brandweer en hoofd van de civiele dienst, waardoor de kennis met betrekking tot dit soort afstemmingen in één man verenigd was. Doch dit kleinschalige ideaal is niet geheel toepasbaar meer in een tijd, waarin tevens andere doelstellingen, zoals rampen- en crisisbestrijding ook effectief en efficiënt uitgevoerd dienen te worden. Het verbreken van dit ideaal roept echter ook coördinatie en

kennismanagementproblemen op, die natuurlijk wel opgelost dienen te worden.

Met andere woorden in de samenwerking van een veiligheidsdienst, zoals de brandweer, met een gemeente vindt een afweging van alle relevante belangen plaats. Brandveiligheid is daarin een belangrijke parameter, maar uiteindelijk is dat niet het enige wat speelt. Het gaat ook om leefbaarheid, schoonheid en groen. Door de regionalisering van alle veiligheidsdiensten bestaat namelijk de mogelijkheid dat de hulpdiensten zo groot worden, en wellicht zo op afstand komen te staan, dat zij slechts oog hebben voor haar eigen interne doelen, die vooral bepaald worden door de factor veiligheid en daarmee de lokale aspecten relatief doen vergeten.

Achtergrondbox 5: Brandweer moet bij de gemeente blijven' uit

Binnenlands Bestuur 26/10/07

Woestenberg (gemeentesecretaris 's-Hertogenbosch) vreest dat met de nieuwe wet ook een nieuwe werkelijkheid van protocollen, standaarden, definities en leidraden ontstaat, waardoor veiligheid het enige belang is dat telt. 'Als je de brandweer onderbrengt in een veiligheidsregio wordt veiligheid een zeer dominante invalshoek door de professionaliteit waarmee de mensen daar hun werk doen. Die professionaliteit zal leiden tot nieuwe normen waaraan een gemeente moet voldoen. Ik denk dat daardoor veiligheid als onderdeel van brandweezorg zoveel aandacht gaat krijgen, dat het loszingt van andere zaken die er in een gemeente ook toe doen.'

Belangrijke vraag bij de regionalisering van de brandweezorg is dan ook in welke mate het evenwicht tussen lokale behoeften en regionaal aanbod van producten en diensten gehandhaafd blijft, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de voordelen van regionalisering van de brandweer. Feitelijk zouden we deze vraag ook anders kunnen zien, namelijk: door de regionalisering van de brandweer worden vraagstukken met betrekking tot de samenhang in beleid en uitvoering van de brandweezorg en andere veiligheidsdiensten ten opzichte van het gemeentelijk beleid en de lokale behoeften sterker zichtbaar. Waar in een situatie zonder regionalisering het vraagstuk zich toespitste op het invulling van een juiste wijze van crisis- en rampenbestrijding, doet regionalisering haar licht schijnen op het 'gat' tussen behoefte van de burger en het aanbod van diensten rondom de beleving van veiligheid. Een 'gat' dat er feitelijk altijd geweest is, zie eerdere opmerkingen en achtergrondboxen daarover, maar nu pas zichtbaar wordt. Vraag is dan ook op welke wijze de leemte tussen lokale behoeften en regionale aanbod zichtbaar gemaakt kan worden, en hoe zij vervolgens kan worden ingevuld. Dit is het onderwerp van de volgende paragraaf, waarin de laatste twee onderzoeksvragen besproken zullen worden.

4. De regionalisering van de brandweer en de veiligheidsbeleving van de inwoners van de gemeente Brunssum.

In de vorige paragraaf hebben we opgemerkt dat regionalisering van de brandweer bijdraagt aan het ontstaan van spanningen en leemtes met betrekking tot de afstemming van lokale behoeften aan veiligheid en het regionaal georganiseerde aanbod daarvoor. Deze problemen zijn zeker niet alleen van theoretische aard, maar doen zich ieder dag voor, en uiteten zich in media- en communicatieberichten die zich tegenwoordig veel sneller verspreiden dan ooit tevoren. Zie ook achtergrondbox 2, waarin melding wordt gemaakt van het feit dat 9 van de 10 besluiten met betrekking tot brandweerbijzorg worden gemaakt op basis van berichten uit de media en het onderbuikgevoel. Dit geeft aan dat deze spanningen reëel zijn, dat de burger al op een bepaalde manier invulling geeft aan haar behoeften en meningen met betrekking tot haar veiligheidsbeleving, maar dat zij deze blijkbaar alleen maar kwijt kan in de media, zonder dat de verschillende aanbieders van hulpdiensten, dit op een juiste wijze kunnen oppakken en kanaliseren. Laat staan er van kunnen leren, hoe het 'gat' tussen beleving en behoefte aan de ene zijde, en geleverde producten en diensten aan de andere zijde gedicht kan worden.

Kortweg: Er is sprake van een permanente veiligheidsbeleving bij de inwoners van de gemeente, zoals Brunssum. Deze veiligheidsbeleving is onderwerp van een continue verandering, en wordt met alle mogelijke communicatiemiddelen geuit. Doch wie of wat brengt de verbinding tussen 'vraag' (behoeften) en 'aanbod' daadwerkelijk tot stand. Dit kan niet meer het gecombineerde hoofd van de brandweer en de civiele dienst zijn, of de veldwachter/wijkagent. Dit is een proces dat vele malen sneller dient te gaan, en dat zich van de zelfde snelheid zou moeten kunnen bedienen, als de snelheid van het nieuws van alle dag, want alleen dan kunnen bestuurders, zoals een burgemeester of een regionaal commandant van de brandweer adequaat optreden.

In paragraaf 1 is daartoe al gesteld dat de behoeften van de burger in termen van veiligheidsbeleving, vooral ook zelf door de burger in kaart gebracht moet kunnen worden. Het is immers hun eigen verantwoordelijkheid en niet die van bijvoorbeeld de brandweerorganisatie. Een zelfbedieningsdekkingskaart van leefbaarheids- en veiligheidsobjecten, waarbij de structuur en werkwijze van de kaart natuurlijk voor de burger en de verschillende andere instanties vooraf wordt vastgesteld, en waarbij de dekkingskaart, zoals deze in Drenthe vorm heeft gekregen als voorbeeld en uitgangspunt kan gelden. Vergelijk dit met de spelregels waarmee de plaatselijke markt

te maken krijgt met het afstemmen van vraag en aanbod van diverse producten.

Natuurlijk kunnen er van deze digitale kaart verschillende versies gemaakt worden, die openbaar, deels openbaar of gesloten voor sommige groepen kunnen zijn, en die een deelverzameling van het grote veiligheidsbelevingsverhaal kunnen zijn. En dat geldt ook met betrekking tot de beoordeling van de kwaliteit van de ingevoerde en aangedragen gegevens. Ook deze dienen te voldoen aan de gemeenschappelijk afgesproken spelregels. Doch de Rekenkamercommissie Brunssum wil de Raad ook meegeven dat het vooral de veiligheidsdiensten zelf zijn, die grote baat hebben bij een open systeem, omdat zij met de oren en ogen van de burger binnen hun eigen domein veel meer en veel sneller over relevante informatie kunnen beschikken.

De rekenkamercommissie Brunssum stelt dat de vormgeving van een Kenniscentrum Veiligheidsbeleving en -Informatie Zuid-Limburg een belangrijke ontwikkelingsstap kan zijn bij het overbruggen van het 'gat' tussen veiligheidsbeleving en veiligheidsaanbod. Een intermediaire instelling, die niet de cultuuraspecten kent van de grote veiligheidsorganisatie in de regio, maar die als een 'marktmeester' informatiestromen initieert, kanaliseert, integreert en zichtbaar maakt voor verschillende gebruikersgroepen. Daarmee ondersteunt zij tevens de samenwerking tussen burgers, de gemeente Brunssum (en andere gemeenten) en de veiligheidsdiensten met betrekking tot de veiligheid in de straat, de wijk, de gemeente en de regio ten volle. Bovendien bundelt zij de krachten van de gemeenten en de veiligheidsdiensten met betrekking tot het ontsluiten van integrale informatie en kan zij daardoor gebruik maken van diverse schaalvoordelen bij de productie van informatie voor alle gemeenten, gemeenteraadsleden en burgers binnen de veiligheidsregio Zuid-Limburg. De financiering van een dergelijk kenniscentrum kan een afgeleide zijn van de financiering van de gemeenschappelijke regelingen met betrekking tot de veiligheidsdiensten, doch is vooral ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid van een iedere gemeenteraad in de veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Het Kenniscentrum werkt van onderop uit de samenleving en maakt gebruik van bestaande digitale (internet) toepassingen, zoals Google Earth, GIS-systemen en videotoeepassingen, en kent de cultuur van een dienstverlener, zodat er in ieder geval ook een interne prikkel bestaat om niet zelf een technocratisch instituut te worden.

5. Conclusies en aanbevelingen

Op basis van haar onderzoek naar de regionalisering van de brandweer in Zuid-Limburg en de effecten van deze regionalisering voor de inwoners van de gemeente Brunssum komt de Rekenkamercommissie Brunssum tot een aantal volgende conclusies. Deze conclusies zijn eerder opgenomen bij de eerste paragraaf van deze rekenkamerbrief. Ten aanzien van dit punt wordt dan hier verwezen naar de samenvatting, conclusies en aanbevelingen op bladzijde 2.

6. Samenstelling Rekenkamercommissie Brunssum

Voorzitter:

Dhr Drs. E.J.M. Lemmens (Etienne)

Interne leden:

Dhr. M.T. de Bruijn (Rien)

Dhr. L.P.G. Peters (Leo)

Dhr. R.J.A. Wulschleger (Ruud)

Externe leden:

Dhr Ing. J.M.H. Lemmens MSc MBA (Joop)

Dhr Drs. J.M.M. Rompelberg RC, (Jos)

